

4. 11. 2010

Veďte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Technické normy a jejich využití v praxi

Cílem tohoto článku je stručně odpovědět na otázku co to jsou technické normy a jaká je jejich funkce. V dnešní době se totiž s technickými normami setkáváme téměř každý den, ať již přímo či zprostředkovaně, aniž bychom si často tuto skutečnost plně uvědomovali.

Jedním z příkladů využití technických norem je proces výroby, kdy například určitá část výrobního procesu daného produktu podléhá úpravě určité technické normy. Stavby, v nichž se každodenně pohybujeme, potraviny, automobily, elektrické spotřebiče, hračky, výrobky užívané ve zdravotnictví a mnoho dalších tak jsou tímto způsobem spojeny s určitou technickou normou.

Účelem technických norem je stanovení požadavků, resp. kladení podmínek na vybrané výrobky potenciálně ohrožující oprávněný zájem (zdraví a bezpečnost osob, majetek, životní prostředí apod.) a s tím spojené usnadnění obchodování. Technická norma je dokumentem poskytujícím pravidla, návody nebo definice pro určitý výrobek nebo postup, je určená pro opakované nebo stálé použití a vytvořená v kooperaci odborníků v daném oboru, výrobců a uživatelů, ministerstev a jiných orgánů státní správy.

Technické požadavky na výrobky a technické normy jsou upraveny jednotlivými právními řády. V České republice tak vznikají normy ČSN a kupříkladu ve Spojeném Království Velké Británie a Severního Irska vznikají normy označované BS (*British standard*).

Obchodování dnešní doby samozřejmě není lokalizováno, není omezeno pouze na národní trhy. Na úrovni Evropské unie (EU) proto vyplynul, z důvodu rozdílnosti národních úprav požadavků na výrobky a z potřeby odstranit překážky volnému pohybu zboží potenciálně ohrožujícímu určitý oprávněný zájem, zájem sjednotit (harmonizovat) národní předpisy členských států Evropské unie. Mnoho výrobků umístovaných na trh EU musí dnes splňovat technické požadavky stanovené nařízením, směrnicemi a dalšími akty EU. Takové výrobky musí být často v souladu s normami nesoucími označení EN (*European norm*).

V oblasti českých technických norem tak mají důležitou úlohu i harmonizované české technické normy, tedy normy přejímající plně požadavky, stanovené evropskou normou nebo harmonizačním

dokumentem, které uznaly orgány Evropského společenství jako harmonizovanou evropskou normu, nebo evropskou normu, která byla jako harmonizovaná evropská norma stanovena v souladu s právem Evropských společenství společnou dohodou notifikovaných osob.

Na mezinárodní úrovni vznikají normy, jakými jsou například normy nesoucí označení ISO vytvářené Mezinárodní organizací pro normalizaci (*International Organization for Standardization*) nebo normy nesoucí označení IEC vytvářené Mezinárodní komisí pro elektrotechniku (*International Electrotechnical Commission*).

České technické normy (ČSN)

V České republice je právním předpisem upravujícím technické požadavky na výrobky a problematiku technických norem zákon č. [22/1997](#) Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů. K jeho provedení jsou následně vydávány nařízení vlády, z nichž uvádíme výběrem nařízení vlády č. [173/1997](#) Sb., kterým se stanoví vybrané výrobky k posuzování shody, nařízení vlády č. [179/1997](#) Sb., kterým se stanoví grafická podoba české značky shody, její provedení a umístění na výrobku, nařízení vlády č. [70/2002](#) Sb., kterým se stanoví požadavky na zařízení pro dopravu osob, nařízení vlády č. [163/2002](#) Sb., kterým se stanoví technické požadavky na vybrané stavební výrobky, nařízení vlády č. [190/2002](#) Sb., kterým se stanoví technické požadavky na stavební výrobky označované CE, nařízení vlády č. [17/2003](#) Sb., kterým se stanoví požadavky na elektrická zařízení nízkého napětí, nařízení vlády č. [19/2003](#) Sb., kterým se stanoví požadavky na hračky, nařízení vlády č. [21/2003](#) Sb., kterým se stanoví požadavky na osobní ochranné prostředky a mnoho dalších. České technické normy nesou označení ČSN.

Česká technická norma je dokumentem schváleným pověřenou právníkou osobou pro opakované nebo stálé použití, vytvořeným podle zákona o technických požadavcích na výrobky, a označeným písemným označením ČSN, jehož vydání bylo oznámeno ve Věstníku Úřadu pro technickou normalizaci, meteorologii a státní zkušebnictví. Tvorbou a vydáváním Českých technických norem je pověřen konkrétně Úřad pro technickou normalizaci, meteorologii a státní zkušebnictví (ÚMNZ). V praxi často vznikají české technické normy tím způsobem, že dochází k převzetí určité evropské nebo mezinárodní normy. Taková norma poté nese označení ČSN EN (*například ČSN EN 61907: Inženýrství spolehlivosti komunikačních sítí*), případně ČSN ISO (*například ČSN ISO 31000: Management rizik - Principy a směrnice*), anebo rovněž ČSN EN ISO (*například ČSN EN ISO 15544: Naftový a plynárenský průmysl - Těžební zařízení v příbřežních vodách - Požadavky a návody pro havarijní stavy*).

Závaznost ČSN

České technické normy nejsou obecně závazné. V některých případech však vzniká povinnost dodržovat České technické normy na základě právního předpisu, který stanoví, že v určitém případě musí být postupováno v souladu s určenou technickou normou. V právních vztazích, upravených takovým právním předpisem, je následně odkázáno na českou technickou normu a daný subjekt je povinen takovou normu dodržovat. V takové situaci je tak například podle ustanovení § 160 zákona č. [183/2006](#) Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) zhotovitel stavby, který je povinen provádět stavbu v souladu s rozhodnutím nebo jiným opatřením stavebního úřadu a s ověřenou projektovou dokumentací, dodržet obecné požadavky na výstavbu, popřípadě technické předpisy a technické normy a zajistit dodržování povinností k ochraně života, zdraví, životního prostředí a bezpečnosti práce vyplývajících ze zvláštních právních předpisů. V ustanovení § 196 odst. 2 stavebního zákona je dále stanoveno, že pokud stavební zákon nebo jiný právní předpis vydaný k jeho provedení stanoví povinnost postupovat podle technické normy (ČSN, ČSN EN), musí být tato

technická norma bezplatně veřejně přístupná.

Povinnost dodržovat technické normy zakládá rovněž zákon č. [262/2006](#) Sb., zákoník práce. Konkrétně ustanovení § 106 odst. 4 písm. c) zavazuje zaměstnance dodržovat právní a ostatní předpisy a pokyny zaměstnavatele k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, s nimiž byl zaměstnanec řádně seznámen, a řídit se zásadami bezpečného chování na pracovišti a informacemi zaměstnavatele. Technické normy poté zákoník práce řadí mezi právní a ostatní předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v ustanovení § 348. Obdobných příkladů lze v českém právním řádu najít samozřejmě mnohem více a každý podnikatel by měl dodržování obecných předpisů, odkazujících na technické normy, důsledně dbát.

Právní předpis může rovněž odkaz na technickou normu koncipovat, jako eventualitu splnění požadavku toho, nebo jiného právního předpisu. V takových případech je shoda výrobku, činnosti, postupu nebo parametrů s technickou normou možným způsobem splnění požadavku takového právního předpisu. Tento požadavek kladený daným právním předpisem však může být splněn i jiným způsobem. Dodržení ČSN v tomto případě není povinné, nicméně postup ve shodě s konkrétní ČSN usnadní prokázání splnění požadavku konkrétního právního předpisu. Jako příklad je možné uvést ustanovení § 3 písm. k) vyhlášky č. [268/2009](#) Sb., o technických požadavcích na stavby. V tomto ustanovení je definována tzv. normová hodnota. Normovou hodnotou je konkrétní technický požadavek, zejména limitní hodnota, návrhová metoda, národně stanovené parametry, technické vlastnosti stavebních konstrukcí a technických zařízení, obsažený v příslušné české technické normě, jehož dodržení se považuje za splnění požadavku konkrétního ustanovení vyhlášky č. [268/2009](#) Sb. Máme za to, že v takovém případě, může být požadavek právního předpisu splněn (tj. dodržena stanovená normová hodnota) i v případě, kdy bude postupováno jiným způsobem, než způsobem předpokládaným určitou českou technickou normou. Prokázání splnění tohoto požadavku právního předpisu (tj. dodržení normové hodnoty) by však bylo v případě použití postupu předpokládaného ČSN výrazně snazší.

ČSN, ale i jakékoliv jiné technické normy (ISO, IEC, API apod.) jsou vhodným nástrojem pro využití v obligačních právních vztazích vznikajících ze smlouvy. Odkazem na technickou normu lze určit např. jakost, způsob provedení nebo parametry zboží, které má být předmětem určitého smluvního vztahu. Samozřejmě jsou možné různé způsoby využití dané technické normy. Smluvní strany tak mohou využít celý text normy, ale stejně tak je možné odchýlit se dohodou od určitých ustanovení (nastavit např. jiné parametry určitých vlastností, ať už přísněji či volněji), nebo je přímo vyloučit. V dané smlouvě upravující předmětný smluvní vztah by poté měla být konkrétní norma přesně specifikována. Vzhledem k tomu, že jsou normy často měněny, je také vhodné, aby byla platnost normy ukotvena k určitému časovému momentu, například k okamžiku uzavření smlouvy. Zároveň považujeme za vhodné, aby text dané normy byl ke smlouvě připojen, nebo aby smluvní strany ve smlouvě výslovně prohlásily, že je jim text a smysl normy znám (pokud tomu tak skutečně je). Využití technických norem k tomuto účelu je bezesporu výhodné, neboť dotváří obsah smlouvy tak, aby byl například chráněn dodavatel i odběratel určitého produktu a každému podnikateli, působícímu v určitém oboru, se jistě vyplatí sledovat vývoj související technické normalizace.

JUDr. Kamil Šebesta, MBA,
advokát

Mgr. Jonáš Procházka,
advokátní koncipient

[KŠD ŠŤOVÍČEK](#)

advokátní kancelář, s.r.o.

CITY TOWER
Hvězdova 1716/2b
140 78 Praha 4

Tel.: +420 221 412 611

Fax: +420 222 254 030

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Přijetí prohlášení viny a povinnost soudu vypořádat námitky poškozeného](#)
- [10 otázek pro ... Michala Pálinkáse](#)
- [Souhrn významných událostí ze světa práva](#)
- [Hodnotící dotazníky jako obchodní sdělení v kontrolním plánu ÚOOÚ pro rok 2026](#)
- [Implementace směrnice o transparentnosti odměňování v České republice](#)
- [Když zaměstnanec daruje krevní plazmu](#)
- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Oceňování nemovitosti a přiměřená náhrada při zrušení spoluvlastnictví](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel × společnost\)](#)
- [Plán kontrol inspekce práce pro rok 2026](#)
- [Úročení jistoty \(kauce\), kterou skládá podnájemce nájemci - II. díl](#)